Leto III., štev. 265 | V Ljubljani, sreda dne 8. novembra 1922 | Poštnina pavšalirana. Posamezna štev. stane 1 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane mesečno 10·— Din
za inozemstvo 20·— „
Oglasi po tarifu.
Uredništvo: Miklošičeva cesta št. 16/I Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.
Podružnice: Maribor, Barvarska ulica št. 1. Tel. št. 22. Celje, Aleksandr. cesta.
Račun pri poštn. čekov. zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 7. novembra.

Po včerajšnjem volilnem shodu «Zajedničarjev» v Kazini je marsikaj jasno, kar so preje skušali še prikrivati. Strupena strast, ki je dajala g. Jelačinu pogon v govoru, je po svojem izvoru razkrinkana. Minister dr. Žerjav je bil centrum njegovih napadov in prav nič se ni ženiral povedati, da lomi kopje proti voditelju demokratske stranke zato, ker je pokazal dr. Žerjav na polju pobijanja draginje ter zasledovanja navijanja in verižništva toliko energije, brezobzirnosti in umevanja za splošne interese. Protesti proti zakonskim predpisom, izdanim v varstvo konsumenta, se nam zdijo kakor da bi kdo hotel protestirati proti kazenskim določbam v varstvo imovine in življenja. Nad temi določbami se nihče ne zgraža, ker vé, da so v varstvo cele družbe in ker si je v svesti, da se njega, dokler ostane pošten, kazenska določila ne tičejo. Nobenemu trgovcu z dobro vestjo, se ni treba bati protiverižniških in protitihotapskih predpisov, ker se ž njimi ne ščiti le splošnost, nego tudi solidna trgovina sama.

Veletržca Jelačin in Knez sta v Ljubljani reprezentanta onih poslovnih krogov, ki ne korakajo s časom in se nočejo zavedati, da smo imeli med vojno socijalno revolucijo. Ti krogi živijo izključno le kupčiji in tudi kadar se vtikajo v javnost, mislijo le na kupčijo. Na ostali svet gledajo s stališča, kot da bi bil tu baš radi njih in zato, da si oni delajo denar. Državo, domovino in svojega bližnjega upoštevajo in cenijo po svojih računih.

Da ima danes trgovski stan toliko neprijateljev, k temu so pripomogli baš navijalci cen, verižniki, oderuhi, tihotapci in drugi, ki jim je lastni jaz in zaslužek čez vse. Taka stremljenja so internacijonalno zlo in ožji naši domovini v čast povedano, so ta stremljenja v drugih delih države še bolj razvita in škodljiva nego pri nas.

Baš dogodki zadnjih tednov so pokazali, da je velik del slovenskega trgovstva na strani onih, ki so se otresli starih predsodkov in okovov ter se zavedajo dolžnosti, ki jo nalaga moderna družba in pravi demokratski duh tudi njim. Napredni naši ljudje so po svojih nazorih v taboru onega modernega liberalizma, ki je zapisal na svojo zastavo načelo narodne solidarnosti. Pred očmi ima potrebe in zdrave nagone najširših vrst naroda in ne omejuje se več le na malo število izvoljenih in izbranih. Vsakomur mora biti dana prilika, da razvije svoje duševne in telesne sile do kar največje popolnosti, pri tem se pa vedno zaveda, da je dolžnost vsakogar še tako krepko individualnost in sposobnost podrediti interesom skupnosti in splošnosti. To načelo nacijonalne solidarnosti je najhujši nasprotnik starega manšesterskega liberalizma. Ta zasleduje brezobzirno kupičenje kapitala brez vsakega ozira na družbo. Liberalizem in materijalistični kapitalizem zida «kristalne gradove» in prav nič ga pri tem ne moti, ako leže okoli njegove grajščine sestradana trupla od dela izmučenih sotrudnikov, s katerih žulji se je zgradila grajščina. Ideal demokratov je, da naj ima vsak član naroda dovolj sredstev na razpolago, da si more ž njimi ustvariti gospodarsko neodvisnost ter človeka dostojno življenje. Vse njegovo delo mora biti tako, da ne škoduje drugim, marveč je sposobno koristiti ne le njemu samemu, marveč tudi družbi, narodu, človeštvu. Resnično napredni trgovec je ravnotako socijalno pravičen, kakor katerikoli drugi moderni človek. Kdor skuša iz trgovca napraviti neko posebno kasto, ki se mora boriti za svojo blagajno proti vsem drugim stanovom, ta je njegov največji sovražnik.

Prava in odlična trgovina je bila še od nekdaj važna nositeljica kulture, pospeševateljica znanosti in umetnosti. Premnogi trgovci in industrijalci, ki so imeli v sebi socijalnega in nacijonalnega čuta ter so razumevali svoje poslanstvo, so vedno kot meceni deloma vračali narodu, kar so si pridobili od njega. Danes je poslanstvo demokratskega trgovca še težje, ozir do družbe še večji. Le možje, ki so teh misli, lahko koristijo narodu, le taki spadajo v demokratsko stranko, koje glavni cilj je obrnjen na ustvarjenje harmonije med stanovi in ljudmi. Veletrčci, ki grade «kristalne gradove», ki imajo konje, love, avtomobile, ki prirejajo razkošne pojedine, ki pa ne vedo, kaj je socijalna politika in socijalna kultura, ti pa v demokratsko stranko ne spadajo. Brez njih in proti njim raste na srečo naroda in države nov rod demokratičnih trgovcev, krepak in zmagovit. Volitve nas v naših principih ne morejo in ne smejo omajati.

Jugoslovanski-češki parlamentarni odbor

DEMOKRATSKA ČLANA.

Beograd, 7. novembra. (Izv.) Danes dopoldne so se sestali v predsedništvu skupščine klubovi načelniki, ki so razpravljali o sestavitvi češkoslovaško-jugoslovanskega interparlamentarnega odbora v smislu sklepov parlamentarne konference v Pragi. Po kratki diskusiji je bilo sklenjeno, da naj se osnuje pripravljalni odbor, v katerega odpošljeta oba parlamenta, češki in jugoslovanski, po 16 članov. Namen odbora bo vzdrževanje zvez med obema parlamentoma. Določitev članov za jugoslovanski del odbora je prepuščena posameznim posl. klubom. Demokrat. klub je določil kot svoja člana že danes Ljubo Davidovića in Večeslava Wilderja. Odbor bo na prvem sestanku izdelal svoj program.

Blokaši pridejo v parlament?

POPOLN POLOM NEGATIVNE POLITIKE.

Beograd, 7. novembra. (Izv.) Danes so se v političnih krogih razširjale vesti, da pride Hrvatski blok v parlament in da se stvorijo stiki z nekaterimi strujami vladne večine. Splošno mnenje karakterizira dosedanjo politiko Hrvatskega bloka kot sterilnost pasivnosti parlamentarnega dela, tako da bi moralo prej ali slej priti do poloma. Blokaši so doslej zahtevali, naj se volitve čim prej razpišejo, da bi na podlagi demagogije dobili čim več mandatov, nakar bi vstopili v parlament. Njih dosedanja politika pa je bila slaba in se ni obnesla, najmanj pa jim je uspelo odvrniti vladno večino od politike, ki jo je vodila doslej. Ker so se jim vse nakane izjalovile, so začeli sedaj resno premišljati o tem, ali jim ne bi kazalo priti v parlament še pred volitvami. Ni resnica, da se ozirajo na zunanji politični položaj — še do včeraj so pošiljali svoje spomenice v inozemstvo — nego njihove namere so bile prosta špekulacija. Oni hočejo pomagati zrušiti obstoječi režim. Zato naj samo pridejo, da se prepričajo, kako slabih glav so bili njihovi informatorji iz Beograda in kako krivo so sodili. Prihod Hrvatskega bloka v Beograd znači samo ojačenje parlamentarnega režima, na drugi strani pa bodo s tem pripomogli k razjasnitvi današnje situacije ravno oni, ki so doslej sabotirali državo in parlament.

Seja narodne skupščine

MINISTER DR. ŽERJAV O INVALIDSKEM ZAKONU. — PRETRES ZAKONA O VOJNI ODŠKODNINI.

Beograd, 7. novembra. (Izv.) Danes popoldne ob 17.45 je otvoril predsednik dr. Edo Lukinić sejo narodne skupščine. Po prečitanju zapisnika ter došlih prošenj in pritožb je predsednik obvestil, da se je sestavil finančni odbor. Nato je dal besedo poslancu Stajiću, ki je vprašal predsednika, kaj je z invalidskim zakonom. Predsednik je odgovoril, da narodna skupščina do danes še ni prejela predloga invalidskega zakona. Vzame ga takoj v pretres, čim ji bo od vlade izročen. Nato se je oglasil minister socialne politike dr. Žerjav, ki je izjavil med drugim: Vlada je zadnje čase delala z vsemi silami na to, da izplača invalidom one vsote, ki jim jih dolguje za podpore, in se je v tem oziru že dosegel sporazum z invalidskim udruženjem. Tekom meseca septembra in oktobra je izplačalo finančno ministrstvo invalidom na račun 90 milijonov dinarjev, minister financ pa je izjavil, da izplača tekom meseca novembra in decembra še ostanek neizplačanih podpor. Zakonski načrt o invalidskem zakonu je bil dovršen v ministrstvu socialne politike meseca avgusta t. l. Meseca septembra se je vršila anketa povodom mednarodnega invalidskega kongresa. Na tej anketi je bil dosežen sporazum v najvažnejših točkah tega zakonskega načrta. Koliko točk je še spornih, se bo videlo pri bodočem pretresu. Zakonski načrt je bil tiskan in izročen ministrstvom vojne, agrarne reforme in prometa, katerih se ta vprašanja tičejo, meseca oktobra. Ta ministrstva dokončajo delo, kakor kaže, v nekaj dneh. V interesu stvari same je, da zakon strokovnjaki dobro pregledajo, ker je v njem mnogo novih idej, katerih ni bilo v starem zakonu. Vlada se trudi da se ta zakon čimprej uveljavi.

Po tem pojasnilu je govoril poslanec Josip Drofenik, ki je vprašal, kaj je z mandatom socialdemokratskega poslanca Zvonimira Bernota, katerega mandat čaka že dve leti na verifikacijo. Predsednik mu je odgovoril, da bo to vprašanje čimpreje rešeno v verifikacijskem odboru. Na vprašanje poslanca Pavla Angjelića glede njegove interpelacije o princu Gjorgju je odgovoril predsednik, da je treba, kakor o vseh drugih interpelacijah, ki so bile stavljene v prejšnjem parlamentarnem zasedanju, v sedanjem zasedanju staviti novo interpelacijo.

Skupščina je nato prešla na dnevni red: Pretres zakonskega načrta o plačevanju vojne odškodnine. Poslanec Petar Marković, poročevalec odbora, je prečital svoje poročilo. Za njim je čital poslanec Milan Simonović poročilo manjšine. Poslanec Voja Lazić je omenjal, da izvirata obe poročili iz vladine večine, zato hoče prečitati poročilo o mišljenju zemljoradniške stranke.

Ko je zbornica prešla na debato, je prečital Lazić imena onih, ki so dobili posojila od ministrstva pravde na račun vojne odškodnine, češ da se je pristransko postopalo. Tu se je vnel spor med poslancem Lazićem in ministrom pravde dr. Lazo Markovićem, ki je zahteval od Laziča, naj prečita tudi imena onih, ki so dobili vojno odškodnino po njegovem priporočilu. Poslanec Lazić je odgovoril, da po njegovem priporočilu ni dobil nihče posojila razen neke občine, ki ga je porabila za uradnike. Poslanec Zujović, ki je dobil nato besedo, je omenil, da presega vojna odškodnina 6 milijonov dinarjev. Država mora pač skrbeti za to, ali more plačati, ali ne. V zadnjem slučaju mora iskati drugega izhoda. Zemljoradniki so ta zakon iz demagogije zvezali z invalidskim zakonom. Odgovornosti za ta zakon, ki še ni sprejet, pa bi ne nosila vlada sama, temveč tudi narodna skupščina, predvsem oni, ki so pobegnili od tako važne debate. Kritiziral je vse načrte in omenil, da bi bil še najboljši načrt poslanca Nastasa Petrovića, toda tudi ta ima napake, ker ne zahteva plačil v gotovini, temveč v obveznicah in bonih. Tudi se izplačilo ne sme vršiti po razredih in strankah, temveč po abecednem redu.

Nato je minister pravosodja dr. Marković zopet odgovarjal poslancu Laziču in izjavil, da izvirajo imena, katera je prečital Lazić, iz leta 1919. Vrhutega bo ministrstvo terjalo te vsote nazaj. Nihče pa ni dobil denarja kot pristaš te ali one stranke, temveč so ga dobili samo revni seljaki.

Za tem je bila seja ob 20. zaključena in prihodnja odrejena na četrtek ob 16. z istim dnevnim redom.

POTOVANJE POMOČNIKA PLAVŠIĆA.

Praga, 7. novembra. (Izv.) Kakor poroča tukajšnje jugoslovansko poslaništvo, je pomočnik jugoslovanskega finančnega ministra Plavšić odpotoval z generalnim ravnateljem neke vodilne češkoslovaške banke v Curih radi stabilizacije dinarja. Od tam bo odpotoval Plavšić z ravnateljem preko Trsta na Dunaj in se vrnil nato v Beograd.

GROF SFORZA.

Pariz, 7. novembra. (Izv.) «Havas» poroča, da se je vrnil grof Sforza v Pariz le radi tega, da izroči vladi svoje odpoklicne listine. Razgovor, ki ga je imel Sforza v Rimu z Mussolinijem, je bil precej viharen. Vendar pa bo zastopal Sforza Italijo na lausannski konferenci.

Rim, 7. novembra. (Izv.) Razgovor med Mussolinijem in Sforzo je trajal nad eno uro. Oba sta pa o vsebini popolnoma molčala. Mussolini je odslovil novinarje, ki so ga oblegali ob izhodu iz vladnega poslopja z besedami: «Zaradi delikatnosti diskusije ne morem dati nobenih informacij».

Kemalisti se izkrcavajo na Galipoliju

PRIPRAVE ZA POHOD NA CARIGRAD IN V TRACIJO. - TUDI FRANCIJA JE ZA OBOROŽENO AKCIJO.

Pariz, 7. novembra. (Izv.) *«Petit Journal» prinaša brzojavko iz Carigrada, po kateri so številne jadrnice izkrcale pri Lampsaliju na galipolskem polotoku mnogo kemalističnih vojakov. Izgleda, da so kemalisti izrabili odsotnost angleškega vojnega brodovja, in se hočejo polastiti polotoka, kjer ostanejo grške civilne oblasti le še do 20. novembra.*

Pariz, 7. novembra. (Izv.) Z veliko napetostjo pričakujejo ukrepov ministrskega sveta radi najnovejših dogodkov na vzhodu. Poincare se je dolgo časa posvetoval z maršalom Fochom in sta bila oba mnenja, da je treba računati z možnostjo, da bodo kemalisti z oboroženo silo udarili proti Carigradu in Traciji. Povdarjalo pa se je, da so zavezniške čete dovolj močne, da branijo morsko ožino in tracijsko obalo.

Nervoznost v Angliji.

London, 7. novembra. (Izv.) S skrbjo zasledujejo tukaj razvoj dogodkov na iztoku. Večina že odobrava zahtevo lorda Birkenheada, da naj se vse listine, ki so v zvezi z dogodki na Turškem, objavijo. Verjetno je, da bodo te listine opravičile staro vlado radi odstopa in da bodo dokazale, da je moral Lloyd George strogo kalkulirati, če je hotel zagotoviti mir. Tudi lord Curzon, se ne bo mogel otresti odgovornosti, ker ni obveščal kabineta o važnosti Feti-begovih poročil. Liberalno časopisje je jako razburjeno. «Daily Cronicle» piše, da je pogodba v Mudaniji le mrtva črka in da nevarnost še vedno ni odstranjena. Kemalisti o nujnosti lausannske konference niso prepričani. Lord Curson je zelo diskreditiran.

Angleške čete branijo sultana

SULTAN DEMANTIRA VESTI O SVOJEM ODSTOPU. — ODREDBE V VARSTVO EVROPEJCEV V CARIGRADU.

Pariz, 7. novembra. (Izv.) «Radioagentura» poroča iz Carigrada, da je izdal sultan narodu proklamacijo, v kateri dementira govorice, da je odstopil. Sicer da je sprejel demisijo kabineta, prosil pa je velikega vezirja in ostale ministre, naj vodijo še dalje vsej tekoče posle.

Carigrad, 7. novembra. (Izv.) Kakor poročajo, je angleška vlada odredila vse za varnost sultana in prestolonaslednika. Sultan je prosil angleškega komisarja na razgovor. Že dva dni stražijo sultana angleške čete.

Pariz, 7. novembra. (Izv.) «Reuterjev urad» javlja iz Carigrada, da stražijo sultanovo palačo angleške čete. Angorska narodna skupščina namerava izvoliti princa Selima, sina umrlega sultana Abdula Hamida, za kalifa.

«Reuterjev urad» javlja dalje, da so se zavezniške vlade že posvetovale o zahtevi angorske vlade, da morajo zavezniki Carigrad izprazniti. Vprašanje vojaške izpraznitve so uredili zavezniški zastopniki na mestu. Po zadnjih vesteh ni prišlo v mestu do nikakih bojev. Sultan še ni podal ostavke in biva še vedno v svoji palači.

Berlin, 7. novembra. (Izv.) «United Telegraph» poroča iz Carigrada, da je angleški vrhovni komisar Harrington izvedel obširne vojaške priprave za varstvo Evropejcev. Vsa javna poslopja so zavarovana; tudi sultanova palača je dobila posebno varnostno stražo. Harrington je opozoril tudi krščansko prebivalstvo, naj ponoči ne hodi na cesto.

London, 7. novembra. (Izv.) Kemalov guverner v Carigradu Rifaat-paša je poslal zaveznikom noto, v kateri zahteva, da zapuste vsi Grki mesto. Turške zahteve so povzročile v Carigradu paniko. Angleški, francoski in italijanski trgovci, kakor tudi Armenci in Grki, ki so živeli pod sultanovo vlado, so iz strahu pred turškim uporom in slabotno postojanko zaveznikov prosili za dovoljenje, da smejo zapustiti mesto.

ZAVEZNIKI PROGLASIJO NAD CARIGRADOM OBSEDNO STANJE?

Pariz, 7. novembra. (Izv.) Zavezniški komisarji so zaprosili pri svojih vladah za pooblastila, da proglasijo zaradi vzdržavanja reda obsedno stanje. Francija, Anglija in Italija so se o ukrepu posvetovale in najprej sklenile, zahtevati od komisarjev podrobnejših poročil o položaju. Prepričani so, da so zavezniške čete dovolj močne; vendar pa bo treba najbrže ojačenj.

London, 7. novembra. (Izv.) Angleški komisar Rumbold je pooblaščen proglasiti takoj obsedno stanje, če ga proglasijo tudi ostali zavezniki. Angleška vlada poudarja stališče, da ne bo kljub temu, da jo vodijo sedaj novi možje, krenila s prejšnje poti in bo, če bo treba nastopila tudi sama proti Turkom. V Dardanele so odplule nove angleške vojne ladje.

Odgoditev orijentske konference?

Pariz, 7. novembra. (Izv.) Londonski poročevalec «Informationa» je zvedel iz angleških in italijanskih virov, da bo orientska konferenca v Lausanni zaradi zadnjih dogodkov najbrže za 10 dni odgodena.

Ministrski svet je določil za odposlanca na orientsko konferenco rimskega poslanika Barrerea in carigrajskega poslanika Bomparda.

Parlamentarni boji v Avstriji

Dunaj, 7. novembra. (Izv.) Socialdemokratična opozicija stavlja vladi pri pogajanjih o sanacijskem predlogu vse mogoče težkoče. Tudi danes je provociral govornik dr. Renner bučen incident, ker je predbacival zveznemu kancelarju dr. Seiplu, da je naprtil Avstriji mnogo preostre kontrolne odredbe in da se ni vestno udeleževal debat o tem vprašanju na ženevski konferenci, temveč preživel največ časa v Chamonixu. Ko mu je zvezni kancelar rekel, da je obrekovalec in bo moral svojo trditev dokazati pred parlamentarno komisijo, so dvignili socialni demokratje silen ropot. Dr. Renner je obljubil, da bo v prihodnjih dnevih predložil dokaze, vendar pa je pozneje svojo trditev preklical.

TRGOVSKI SPORAZUM Z GRČIJO.

Beograd, 7. novembra. (Izv.) Minister zunanjih poslov dr. Ninčić imenuje te dni v sporazumu z ministrom trgovine in industrije posebno komisijo, ki bo izdelala načrt za novo trgovsko pogodbo med Jugoslavijo in Grško v smislu sporazuma ki je bil sklenjen z grškim zunanjim ministrom Politisom.

Nov puč nemških monarhistov?

Milan, 7. novembra. (Izv.) Italijanski listi prinašajo z obširnimi komentarji poročila iz Nemčije, da se pripravlja na Bavarskem zopet monarhističen puč. Priprave vodi baje prosluli Erhardt, ki se nahaja v Monakovem. Njegov namen je, obnoviti vlado Wittelsbachov na Bavarskem in Bavarski priklopiti nato še Tirolsko, po možnosti pa celo Avstrijo.

Rusija in Nemčija

Berlin, 7. novembra. (Izv.) Nemški poslanik v Moskvi grof Brockdorf-Rantzau je izročil predsedniku centralnega izvrševalnega odbora Kaljeninu poverilne listine, pri čemer je izjavil, da je pot Nemčije in Rusije, kakor jo je začrtala rapallska pogodba, enotna in mora privesti do končnega spasa obeh držav. Kaljenin je sprejel z zadoščenjem izjavo nemškega poslanika na znanje in obljubil, da se bo kljub zunanjemu vplivu ugodno razvijale skupno delo obeh narodov.

SKLICANJE LAŠKE ZBORNICE.

Rim, 7. novembra. (Izv.) Italijanska zbornica je sklicana za 16. novembra.

ŽITNI TRG.

Novi Sad, 7. novembra. (Izv.) Pšenica baška 340 — 345, banatska 337, ječmen sremski 250, oves baški 197.50, koruza baška 160, fižol 312.50, pšenična moka št. 1 500, št. 2 475, št. 6 320.

IZVOZ SVINJ IN MASTI.

Beograd, 7. novembra. (Izv.) Ekonomsko-finančni komite ministrov bo sklepal te dni o izvozu svinj. Člani komiteja stoje na stališču, naj se izvoz dovoli šele potem, ko bo krita domača potreba, izvoz masti pa tedaj, ko pade cena v naši državi na 15 dinarjev.

Sultan in kalif

Kemal paša brezobzirno izrablja svoje uspehe. Poraz Grkov bo restituiral Turčijo teritorialno, služi mu pa tudi, da definitivno uredi svoje notranje razmerje do carigrajskih političnih reprezentantov: carigrajske vlade in sultana. Angorska skupščina je zato sklenila, da se mora smatrati turška ustava iz leta 1908 za ukinjeno in posvetno oblast sultana za odpravljeno. Sedanji sultan je odstavljen. V bodoče naj sultan obdrži le *kalifat*, to je svojo *duhovno* oblast kot vrhovni verski poglavar vseh muslimanov. Sedanjega sultana smatra angorska turška narodna skupščina za nevrednega te časti, zato naj se voli *nov kalif*.

Kalifi, to je Mohamedovi nasledniki, so stolovali sprva v Medini v Arabiji, kjer se je nahajal prerokov grob. Leta 661 je kalif Muavija preložil prestolico v Damask v Siriji, in hkrati je postala kalifska čast dedna, kar dotlej ni bila. Sto let pozneje leta 750 pa je bila stolica znova preložena in sicer v Bagdad v Mezopotamiji. Vse te spremembe so se seveda vršile po strašnih medsebojnih bojih med mohamedanskimi Arabci. Ves ta čas pa so bili kalifi neomejeni posvetni in verski poglavarji velikanske arabske države.

Važna sprememba se je izvršila v desetem stoletju. Kalifi so postali manj bojeviti in so imeli okrog sebe stalno vojsko, sestoječo iz mongolskih najemnikov. Njeni poveljniki so postali polagoma zelo mogočni gospodje na kalifovem dvoru in v državi sploh; eden izmed njih je naposled leta 936 izvršil nekaki državni udar in proglasil sebe za posvetnega gospodarja ali sultana, kalifu pa je pustil le še versko poglavarstvo. Tako je bila odslej oblast deljena; pravi gospodarji so bili le sultani. Istočasno pa je nekdaj mogočna arabska država razpadla na zelo mnogo malih držav.

Novo spremembo je prinesel naval Tatarov, ki so zavzeli Bagdad, ga povsem razdejali, usmrtili zadnjega kalifa Mustasima in tako napravili leta 1258 konec bagdadskemu kalifatu. Toda sorodniki kalifa so bežali v Egipt, ki je bila takrat najmočnejša mohamedanska država in tamkajšnji sultan je imenoval enega izmed njih za kalifa. Odslej so stolovali v Egiptu poleg sultana kot posvetnega in edinega resničnega vladarja kalifi kot verski poglavarji. To stanje se je obdržalo do konca egiptovske samostojnosti leta 1517. Tega leta je turški sultan Selim osvojil Egipt, odstavil zadnjega sultana, kalifa pa odpeljal s seboj v Carigrad. Tu si je dal od njega podeliti kalifsko čast, ki so jo obdržali carigrajski sultani do danes. Dočim pa to dostojanstvo doslej ni imelo veliko ugleda, je odslej, združeno z mogočnim položajem turških sultanov, postalo silno važen atribut njihove moči in tudi sicer samo po sebi dobilo mnogo večji pomen.

Ako je sedaj narodna skupščina v Angori vzela sultanu posvetno oblast ter mu pustila le še versko, ne nastopi s tem nikak novum.

Zadeva, ki jo je treba takoj razčistiti

V ponedeljek zvečer je g. Ivan Jelačin ml. na volilnem shodu v ljubljanski «Kazini», zlorabljajoč Sokolstvo v agitacijske in politične svrhe priporočal kandidaturo g. dr. Vladimirja Ravniharja nositelja zajedničarske liste kot starosto «Sokolskega Saveza». Mi smo sicer vedeli za ta dogodek, a smo ga v včerajšnem svojem poročilu o kazinskem shodu zamolčali imajoč pred očmi interes Sokolstva. Včerajšnji «Slov. Narod» pa, ki prinaša poročilo o govoru g. Jelačina, poroča doslovno: «je pozval... naj se pridružijo «Jugoslovanski zajednici» in glasujejo enodušno za kandidatno listo, katere nositelj je dr. Vladimir Ravnihar, mož požrtvovalnega dela, kar najbolj dokazuje dejstvo, da so ga izbrale naše najodličnejše kulturne institucije, kakor... «Jugoslovenski Sokolski Savez» za svojega predsednika».

Jedva pred dobrim tednom je bila sprejeta v Zagrebu na občnem zboru «Jugoslovenskega Sokolskega Saveza» dne 29. oktobra resolucija, ki se glasi takole: «Z ozirom na ponavljajoče se poizkuse zanesti v sokolske vrste politiko ter priklopiti Sokolstvo eni, ali drugi politični organizaciji, oziroma stranki, jugoslovensko Sokolstvo, zbrano po delegatih žup na III. glavni skupščini Jugoslovenskega Sokolskega Saveza, ponovno opozarja vse članstvo na resolucijo «Sokolstvo in politika», ki je bila sprejeta na glavni skupščini v Mariboru. Na podlagi te resolucije ponovno izjavljamo, da odločno obsojamo poizkus zanesti politične boje v sokolske vrste. Sokolstvo vsak tak poizkus z vso odločnostjo zavrača. Sokolske ideje ne sme ne ena stranka ali oseba izkoriščati za sebe... Delegati zbrani na glavni skupščini v Zagrebu pozivljamo vse člane sokolskih organizacij in Sokolstvu naklonjeno časopisje, naj se ozirajo na to stališče Sokolstva, ki ga naj v dnevih, političnih polemik ne vmešavajo v politične svrhe.»

Gospod Jelačin je član sokolske organizacije, g. Ravnihar je predsednik te organizacije, «Slovenski Narod» je list, ki je vedno trdil, da so mu sokolski interesi pri srcu.

Nastop g. Jelačina je dokaz, da pri zajedničarjih poziv Sokolskega Saveza ni zalegel.

Najvišji interes Sokolstva pa nujno zahteva, da se ne le «poskus» temveč dejanska zloraba Sokolstva v politične in osebne svrhe drja Ravniharja, zagrešeno v [illegible] Sokolstva g. Jelačinu «z vso [illegible]rnea. Treba je takoj nekaj ukreniti, da se take zlorabe Sokolstva ne ponovijo več, najmanj pa ob navzočnosti odnosno ob pristanku samega staroste JSS in v glasilu v katerega redakcijskem odboru ter upravnem svetu sedi sam isti dr. Ravnihar.

Poklicani faktorji naj takoj preprečijo brezvestno zlorabo Sokolstva v agitacijske politične svrhe proti «Demokratski stranki». Ne radi stranke, ki v tem oziru noče ničesar, česar bi brezpogojno ne priznala tudi drugim strankam, temveč radi Sokolstva, ki ga treba očuvati pred neprestanimi poskusi zlorabe, ki se ponavljajo od znanega tribunaškega sestanka sem.

Politične beležke

┼ **Zaupni sestanek političnih društev JDS za šentpetrski in vodmatski okraj**, ki se je vršil sinoči pri Zupančiču na Ahacljevi cesti, je bil sijajno obiskan. Obe prostrani sobi sta bili nabito polni. Otvoril je sestanek živahno aklamiran predsednik šentpetrskega društva J. Turk. Govorili so doktor Puc, dr. Kramer, Simon Praprotnik, Turk, Bončar, Planinc, Roš, Fettich in Moré. Vsi govori so bili sprejeti z velikim odobravanjem. Med burnim pritrjevanjem je predsednik Turk v zaključnem govoru poudaril, da bo strankina disciplina in zvestoba premagala dne 3. decembra nezvestobo uskokov.

┼ **Kako so se prestrašili!** V včerajšnjem poročilu o shodu v Kazini smo tudi napisali, da g. Jelačin ni povedal, koliko sta n. pr. on, ali g. Knez fatirala, da če bi to povedal, bi poslušalci strmeli. Nič več kot to smo povedali. In vendar tak ogenj v strehi! Oglasil se je v «Slovenskem Narodu» sam generalissimus zajedničarskega štaba g. dr. Triller z notico «Tudi tako ne, gospoda!» V njej trdi, da smo hoteli ubogega in nedolžnega g. Jelačina denuncirati ter da je naše pisanje kršitev uradne tajnosti. V resnici je pa šele g. dr. Triller razkril, da res tiči za Jelačinovo in Knezovo fasijo nekaj posebnega, ko se je zanju tako ustrašil. Davčni oblasti g. Jelačina in Kneza pač ni treba denuncirati, ker bi bilo žalostno spričevalo zanjo, da bi teh dveh gospodov najboljše ne poznala. Tega se tudi dr. Triller ne boji, pač pa se boji, da bi volilci ne izvedeli, kakšna sta g. Jelačin in Knez. Ne razumemo, kako se more razburjati nad takimi stvarmi družba, ki kliče v boj za **belo** Ljubljano ter neprestano kaže **čiste** roke. Tudi v davčnih zadevah je treba vsaj nekaj odstotkov čednosti! Kdor se zgraža nad visokimi davki ter udriha radi njih po demokratih, se vendar ne sme jeziti, če kdo nato vpraša po njegovi fasiji.

┼ **Sama sleparija jih je.** Ob pomanjkanju programa in da morejo zasledovati svoje osebne politične interese, se poslužujejo «Narodovci» čudnih sredstev v dosego ugodnejšega volilnega uspeha pri bodočih volitvah. Reči moramo, da nikdar nismo mislili, da je toliko zlobe v teh odrevenelih političnih penzijonistih. Včerajšnji »Slovenski Narod» debelo ponatiskuje v mariborski «Straži» naročeno vest, da bo demokratska stranka pred volitvami preklicala kandidatsko listo in volila Zajedničarje. Konštatiramo, da je ta vest najnemoralnejši volilni manever. **Demokratska stranka nikdar ne bo umaknila svoje kandidatske liste,** najmanj pa v prilog ljubljanske frakarije, katere edina nada je volilna sleparija.

┼ **Madžarska stranka kraljevine SHS.** Pod tem nazivom se je v nedeljo v Velikem Bečkereku konstituirala politična organizacija naših madžarskih sodržavljanov. Glavni odbor je izdal komuniké, v katerem objavlja, da bo stranka po izvršeni organizaciji stopila v neposredne zveze s parlamentarnimi klubi, da dobi direktne informacije glede volilne pravice narodnostnih manjšin in glede pouka v materinskem jeziku na državnih osnovnih in srednjih šolah. Odbor je z velikim zadovoljstvom sprejel na znanje kraljev odgovor na pozdrav, poslan mu z velikega strankinega zbora v Senti.

┼ **Grška in Mala antanta.** Dopisnik «Politike» se je razgovarjal z grškim zunanjim ministrom Politisom, ki se je med drugim izjavil o vstopu Grške v Malo antanto, da se ta misel na Grškem sprejema zelo simpatično. Gosp. Politis je opomnil, da je baza za Malo antanto nikla iz razgovorov med gg. Pašićem, Venizelosom, Masarykom in pokojnim Take Jonescom v Parizu. Dogodki s kraljem Konstantinom so preprečili Grški, da bi bila že v početku pristopila na to bazo. Zdaj po Konstantinovem odhodu z Grškega je ideja o pristopu k Mali antanti obnovljena s popolnim uspehom. Brez ozira na partijska načela želijo vsi grški politiki, da se njihova domovina znajde v krogu s kraljevino SHS, Romunijo in Češkoslovaško.

Po svetu

— **Še nekaj o Viljemovi poroki.** Kakor smo že včeraj poročali, se je v nedeljo vršila poroka bivšega nemškega cesarja Viljema z princezo Reuss, vdovo Schönaich-Carolath. K temu doznavamo še naknadno, da je bila princesa po poroki kronana za prusko kraljico. Francosko časopisje donaša vest o poroki kot pravo senzacijo. Skoro vsi listi so polni slik in karikatur novega para.

— **Novi izum v radiotelegrafiji.** Pariški «Matin» poroča, da je Eduard Belin, ki je izumil prenos fotografije in rokopisov potom brezžične telegrafije, izumil sedaj nov aparat, s pomočjo katerega bo mogoče v bodoče čuvati popolno tajnost radiotelegrafskih in radiotelefonskih poročil.

— **Spomenik Ljeninu.** Ob priliki proslavitve petletnice boljševiškega prevrata, nameravajo v Moskvi na mestu, kjer je bil Ljenin leta 1918 ranjen, položiti temeljni kamen za Ljeninov spomenik. Priprave so že v polnem teku. Kakor dalje poroča moskovska «Pravda», se bo odslej nazivala luka Lenkoran na Kaspijskem morju — Ljeninova luka.

— **Častniki v češkoslovaški armadi.** Kakor je razvidno iz češkoslovaškega državnega proračuna za tekoče leto, šte je armade češkoslovaške republike 111 generalov, 308 polkovnikov, 824 podpolkovnikov, 585 majorjev, 3256 kapitanov I. in 2671 kapitanov II. vrste, 1625 nadporočnikov, 1126 poročnikov in 123 podporočnikov, skupaj torej 10.629 častnikov. K temu pride še 11.740 podčastnikov in 127.631 mož. Vsa vojska češkoslovaške republike šteje v mirovnem stanju 150.000 mož.

— **Volitve v angleški parlament.** V nedeljo zveč. je bilo proklamiranih izvoljenih 57 poslancev, in sicer v okrajih, kjer ni bilo protikandidatov. Povsod drugod se skrutinij še vrši. Od izvoljenih je 32 konservativcev, 10 irskih unionistov, 5 liberalcev, 5 liberalnih nacionalistov, 4 delavske stranke (Labour Party) in 1 nacionalist.

— **Vihar na Dunaju.** V soboto popoldne se je na Dunaju nenadoma pojavil grozen vihar s silnim nalivom. Vihar je podiral dimnike na hišah in metal strešno opeko na ulice. Mnogo oseb je ranjenih, dva delavca, ki sta bila zaposlena pri neki novi gradnji, je vihar vrgel raz stavbenega odra na cesto, kjer je eden obležal mrtev, drugi pa smrtnonevarno ranjen.

— **Nova odlikovanja v Avstriji.** Tik pred polomom se je republika odločila osrečiti svoje državljane s tremi novimi redovi: za državljanske zasluge, za zasluge pri požarnih brambah in za prostovoljno požrtvovalnost pri avstrijskem Rdečem križu. Predlog je po večtedenskem pretresanju ustavnega odbora končno dozorel za sankcijo avstrijske zbornice. Redove bo podeljeval zvezni predsednik, zanje bo treba plačevati takso, vse druge podrobnosti o statutih, podeljevanju odlikovanj in plačevanju taks pa bodo še urejene naredbenim potom. Red za državljanske zasluge bo imel seveda več razredov, od viteškega križca do velike zvezde. Tako bodo Dunajčani v teh težkih dneh vendar imeli poleg letošnjega vinskega mošta kot uteho tudi svoj republikanski orden.

— **Na otoku Samosu** je izbruhnila vstaja, ki ima značaj avtonomističnega pokreta. Prebivalstvo zahteva samoupravo pod zaščito Zveze narodov, kakor jo je imelo poprej.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Sreda, 8.: Živi mrtvec. B.
Četrtek 9.: Svatba Krečinskega. C.
Petek, 10.: Hlapci. E.
Sobota, 11.: R. U. R. Izv.
Nedelja, 12.: ob 3. popoldne Krojaček-junaček. Izv. — Ob 8. zvečer Svatba Krečinskega. Izv.
Ponedeljek, 13.: Svatba Krečinskega. D.

Ljubljanska opera.

Sreda, 8.: Zaprto.
Četrtek, 9.: Tajnost. A.
Petek, 10.: Zaprto.
Sobota, 11.: Madame Butterfly. Gostovanje ge. Poljakove. Izv.
Nedelja, 12.: Jenufa. Izv.
Ponedeljek, 13.: Zaprto.
Torek, 14.: Seviljski brivec. B.

•

Šentjakobski gledališki oder.

Sobota, 11.: Mladost.
Nedelja, 12.: Mladost.

•

Mariborsko gledališče.

Četrtek, 9.: Hoffmanove pripovedke. Gostuje zadnjič član zagrebškega gledališča g. Knitl.
Nedelja, 12.: Leonida Andrejeva «Dnevi našega življenja».

•

Sprememba opernega repertoarja v Ljubljani. V soboto dne 11. novembra se poje v operi za izven «Madame Butterfly» z izredno zanimivim gostom svetovnega slovesa, gospo Ado Poljakovo iz Petrograda. Premiera «Sevilskega brivca» se vrši v torek dne 14. novembra. Red B.

Gostovanje gospe Ade Poljakove v Ljubljani. Velika ruska umetnica, članica petrograjske opere «Theatre du Drames musical», gospa Ada Poljakova, ki je gostovala zadnje čase po raznih velikih evropskih gledališčih kakor na Dunaju, v Berlinu, v Neapolju, v Bologni itd. nastopi v soboto dne 11. novembra na našem opernem odru v vlogi «Madame Butterfly», v kateri je žela povsod sijajne uspehe. Začetkom marca 1922 je pela to vlogo na dunajski Volksoperi. «Neue Freie Presse» je o njej tedaj pisala sledeče: Pevka je polna eksotične dražesti. Njen glas nosi jasnino in bridkobo in je za ljubko govorico malega japonskega metuljčka kakor ustvarjen. Za izraze radosti in bolesti, začudenja in presenečenja razpolaga gospa Poljakova z najljubkejšimi gestami. O njenem gostovanju v Berlinu izredi decembra 1921 pише «Berliner Zeitung am Mittag»: V veliki eriji je pokazala Ada Poljakova rusko kri in finočo romantične kulture. Njeno «Butterfly» preplavlja čar pristnosti. Po krčevitih poskusih raznih pevk našega opernega odra je učinkoval ta japonski metuljček kakor prava uteha.».

Iz pisarne šentjakobskega gledališkega odra. Zaradi nepremostljivih zaprek se premiera dr. Lahove drame «Noč na Hmeljniku» preloži na prihodnji teden, v soboto dne 11. in v nedeljo dne 12. novembra se ponovi Halbejeva «Mladost». Obakrat ob 8. uri zvečer. Mladini pod 16. leti vstop prepovedan. Predprodaja vstopnic od srede popoldne dalje v kavarni Zalaznik.

Marijonetno gledališče v Ljubljani je igralo v nedeljo pred razprodano dvorano na novo predelano in naštudirano orientalsko bajko «Zakleti kalif». Igra je zdaj popolnoma predrugačena in je postala primerna za marijonetno gledališče, ker je dobil Gašper v njej glavno vlogo. Prizori so bili naravnost krasni n. pr. pogovor Gašperčka s čapljami, polet čez Bagdad in njegov nastop pred kalifom. Tudi dovtipov ni manjkalo. Scenerija je bila prvovrstna pa tudi igralci zaslužijo pohvalo za precizno igro in izborno tehniko. Bilo je mnogo ploskanja. Kot predigro smo videli še enodejanko «Preskušnja», ki je pristno gašperski kos — poln šale, smeha in zabave, a namenjenem odraslim posetnikom. Tu se je izkazal posebno Gašperček s kretnjami in dovtipi. Njegova gibčnost in spretnost je naravnost čudovita. Tako se naše marijonetno gledališče čim dalje lepše razvija. Občinstva je vedno več, ker so predstave za odrasle in mladino prav lepa zabava. Občinstvo včasih vstaja s sedežev — posebno otroci. To včasih moti mir. Občinstvo naj samo skuša ohraniti red.

Dramatični odsek «Narodne čitalnice» v Kranju priredi v sredo dne 8. in v soboto dne 11. novembra gledališko predstavo z Julij Horstovo burko v 3 dejanjih «Nebesa na zemlji», katera bo nudila občinstvu obilo zabave in smeha.

Zveza godbenikov za Slovenijo. Za I. sinfonični koncert se vrši predprodaja vstopnic v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8. Cena vstopnic je: I. vrsta 30 Din, II. vrsta 20 Din, ostali sedeži 18, 15, 12, 10, 8, 6 Din; stojišča 3 dinarje, dijaške 2 Din. Čisti dobiček koncerta je namenjen za nabavo modernih slovanskih sinfoničnih kompozicij za prihodnje koncerte, katere namerava Zveza v tej koncertni sezoni prirediti. Dolžnost vsakega je resno podpirati to veliko kulturno akcijo, kajti le na ta način bomo prišli do stalnih abonement sinfoničnih koncertov.

Glasbena Matica v Mariboru. Pred kratkim se je vršil občni zbor pevskega zbora Glasbene Matice v Mariboru, na katerem je bil izvoljen za predsednika bivši koroški župnik g. Armuš. Dosedanji zborovodja, znani skladatelj g. Oskar Dev, pa je obdržal še predsedstvo Glasbene Matice same in bil od več strani naprošen, naj bi preklical tudi odstop kot zborovodja. Toliko v izpopolnilo našega zadnjega poročila o tej stvari.

Dramatični odsek Sokola na Viču je uprizoril dne 29. oktobra pod vodstvom br. Borštnika Tucićevo dramo «Trhli dom». Vloge so bile dobro zasedene. Br. Borštnik je prav imenitno podal Ivana Zaharoviča zlasti v zadnjem dejanju, ko zaduši lastnega sinčka Fedjo, je igral tako globokočutno, da so marsikomu zarosile oči. Presenetil je zlasti mali Fedja, ki je bil skoro nenadkriljiv. Vloga Katje je bila v rokah ge. Borštnikove ki je bila posebno izborna v zadnjem dejanju. Br. Crkvenić je bil v vlogi starčka Petra Semeniča zelo dober; tudi br. Dacar je prav pohvalno izpeljal vlogo upravnika. Lep je bil nastop br. Meseca v vlogi Luke in br. Leskovica R. kot očeta Ignjatija Pavloviča. Marfa sestre Permetove bi zadovoljila, le dialekt bi morala opustiti. Dobri sta bili tudi Manja sestre Thalerjeve in Dunja sestre Štajerjeve. Posebno veselost je vzbujal mužik s harmoniko. V prvem dejanju je občinstvo burno aklamiralo lepo ubrano in s čustvom zapeto Volgo. Posebno je ugajalo solopetje sestre Štajerjeve. Želeti je, da bi na viškem odru videli še več takih predstav.

Emil Adamič: 16 jugoslovanskih narodnih pesmi [illegible] **del.** Mešani zbori. Cena partituri 12 Din. Vsako pomnoževanje prepovedano. Založila Zvezna knjigarna, natisnila Zvezna tiskarna. Ko je izšel prvi zvezek te zanimive izdaje jugoslovanskih narodnih pesmi, v kateri ni nikakih označb tempov in nobenih dinamičnih znamenj (prva slovenska izdaja te vrste) so naša pevska društva zanjo pokazala dovolj zanimanja. Pravkar je izšel II. zvezek, ki prinaša osem narodnih pesmi iz Srbije, Medjimurja, Prekmurja, Dolenjske in Belokrajine, prirejenih za mešani zbor. Dočim so moški zbori v prvem delu nekoliko težji za izvajanje, so mešani zbori po večini lahko izvedljivi tudi za šibkejše zbore. Prav značilna je že kar prva pesem «Pištu sojdje», otožna bosanska «Široko je polje», dalje je prelepa prekmurska «Po vodi plava», živahni st «Sem si vzela Jurja Brankovića» in «Pojdem na Hrvatsko», ki bodo občinstvu zelo ugajale. «Črnomeljsko kolo» spada na koncertni spored najnovejših zborov. — Prepričani smo, da se ta tudi po zunanji obliki in ličnem tisku izšla zbirka jugoslovanskih narodnih pesmi razširi po vsej državi. Razpošilja izdajo Zvezna knjigarna v Ljubljani, Miklošičeva cesta 8.

Sport

Zimskosportni odsek S. K. «Ilirije» v Ljubljani sklicuje važen sestanek dne 10. t. m. ob 20. uri v «Prešernovi sobi» restavracije «Novi svet». Obenem opozarja člane, da se sprejemajo istočasno zadnja naročila za nabavo zimskosportnih potrebščin. Sestanek je vsled važnosti obvezen. — Tajnik.

Društvo «Atena» prične z damskim oddelkom telovadbo v četrtek dne 9. novembra t. l. ob 7. uri zvečer v telovadnici I. drž. gim. Pouk se bo vršil vsak torek in četrtek od 7. ure do 8. ure zvečer. Nove prijave se sprejemajo med telovadbo.

T. K. Skala. Važen sestanek celokupnega članstva se vrši v sredo dne 15. t. m. ob 20. uri v mestni posvetovalnici na magistratu (Mestni trg).

Turistovski klub Skala v Ljubljani. V nedeljo 12. t. m. priredita T. K. Skala v Ljubljani in bohinjska podružnica na *Jesenicah* ob 14. uri v restavraciji «Mesar» zborovanje v svrho dogovora s prizadetimi činitelji, kako najhitrejše pospešiti tujski promet, zimski sport in alpinizem na Gorenjskem. Vabijo se vsi interesenti na ta sestanek — posebno oni iz radovljiškega in kranjskogorskega okraja.

*

Zunanje nogometne tekme.

Dunaj: Nedeljske nogometne tekme niso nudile posebnega sportnega užitka. Najvažnejši sta bili vsekakor tekmi Rapid : Admira in Amateure : Hakoah, ker je šlo za to, ali ostane Admira na prvem mestu, katerega so ji Amateuri, ki so bili le za eno točko za Admiro, zelo ogrožali in ga končno tudi vsled svoje zmage nad Hakoah in poraza Admire proti Rapidu zavzeli. V nastopnem posamezne izide v prvem razredu: Amateure : Hakoah 1 : 0 (0 : 0), Rapid : Admira 1 : 0 (0 : 0), WAC : Wacker 0 : 0, Hertha : Vienna 2 : 2 (0 : 1), Sportklub : Rudolfshügel 1 : 1, Simmering : WAF 0 : 0. II. razred: Slovan : Bewegungsspieler 1 : 1. Germania : Simmeringer 0 : 0.

Praga: V semifinalu za pokal je ostala tekma med Sparto in Slavijo neodločena z 2 : 2.

Fürth: Pred 35.000 gledalci je Spielvereinigung Fürth premagala I. F. C. Nürnberg z 1 : 0.

Objave

* *J. A. D. «Triglav» v Ljubljani* je imel svoj semestralni občni zbor v soboto dne 28. oktobra 1922 v zbornici ljubljanske univerze. Iz odborovega poročila je bilo razvideti, da ima društvo od svoje ustanovitve sem, to je od 7. maja t. l. mnogo lepih uspehov zaznamovati. Društveno delo je bilo vsled primanjkovanja gmotnih sredstev in društvenih prostorov sicer zelo otežkočeno, vendar se je društvo s pomočjo nekaterih požrtvovalnih starejšin kmalu gmotno opomoglo, vprašanje društvenih prostorov pa bo v kratkem rešeno in tako podan važen predpogoj za uspešno delovanje ljubljanskega «Triglava». «Triglav» v Ljubljani, ki je ob svoji ustanovitvi imel 36 članov, šteje danes 84 članov. Starejši člani so dobili iz rok tov. predsednika po običajnem slovesnem obredu na občnem zboru društvene trakove. Na občnem zboru se je sklenilo ustanoviti v društvu začasno kulturni, pevski in sokolski odsek ter tako razdeliti delo med društvenike. Kulturni odsek bo prirejal debatne večere, različna predavanja in poučne ekskurzije. Prvi debatni večer se vrši v petek 10. novembra t. l., in sicer v društvenem programu in o predlogih, ki pridejo na dnevni red na «Triglavanskem zboru» v Mariboru, dne 3. februarja 1923. Pevska sekcija je pričela s pevskimi vajami in bo v kratkem nastopila na akademiji. Sokolski odsek ima nalogo, razširjati sokolsko idejo med napredne akademike, skrbeti, da zahajajo člani-telovadci v sokolske telovadnice in prirejati predavanja o «Sokolstvu». Društvo priredi v kratkem v spomin pred 10 leti umrlemu svojemu častnemu članu, nepozabnemu pesniku Antonu Aškercu, Aškerčev večer s primernim programom; čisti dobiček tega večera naj bo namenjen postavitvi Aškerčevega spomenika. Predsednikom je bil na občnem zboru zopet izvoljen tov. Mejak Ervin, cand. jur.

* *Predavanje o izvozu vina* v Metliki se vrši v nedeljo, ob 9. uri dopoldne. Predava ravnatelj Skalicky.

* *Pesni tečaj* priredi za svoje članstvo Društvo trgovskih in industrijskih nameščencev Slovenije v Ljubljani. Prijave članstva (tudi onih, ki so se že prijavili) sprejema društvena pisarna (Sodna ulica 2/I.) do vključno 11. t. m. med 6. in 7. zveč. proti plačilu 5 Din za upravne stroške. Čas, kraj in pristojbine se naznanijo vsem prijavljenim po zaključenem prijavljanju. Oni tovariši in tovarišice, ki še niso člani društva, se lahko prijavijo le tedaj, če prijavijo ob enem svoj pristop k društvu. — Zajedno se bodo sprejemale prijave za srbohrvaški tečaj in eventuelno za druge tečaje, za katere bi imelo članstvo zanimanje. — Zabavni in prosvetni odsek.

* *Prostovoljna dražba* enega vagona baškega ovsa, 10.000 kg se vrši v sredo 8. novembra t. l. ob 11. uri dopoldan na državnem kolodvoru v Ljubljani poleg tovorne blagajne.

Sokolsko društvo v Oplotnici priredi v nedeljo dne 12. novembra v gostilniških prostorih gospe Franje Kunejeve v Oplotnici svoj **«Martinov večer»** s prav zanimivim vsporedom. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina prosta. Sodelovanje domačih tamburašev zagotovljeno. Pridite! — Odbor.

Domače vesti

* **Žrtvam v spomin.** V nedeljo dopoldne so v Prnjavoru v Mačvi z velikimi svečanostmi blagoslovili nagrobno kapelico, v kateri so shranjeni zemski ostanki nad 500 nedolžnih srbskih žrtev, ki so jih avgusta 1914 po prvem vpadu v Srbijo pobile divjaške tolpe Franca Jožefa. Svečanosti so prisostvovali: imenom kralja polkovnik Dimitrijević, imenom vlade minister pravde dr. Marković, za narodno skupščino podpredsednik dr. Vujičić in več poslancev. Na zidovju kapele, v mramornatih pločah, so vrezana imena vseh prnjavorskih mučenikov, na stenah pa vise vrh tega še dve sliki, ki predstavljata zverinstva Avstrijcev in Madžarov. Na skupni grob so položili vence: kralj, narodna skupščina, invalidi, Kolo srbskih sester, rezervni oficirji in šabačka občina. Vladika Mihajlo iz Šabca je imel po blagoslovljenju kapele tako ginljiv govor, da so vsem navzočim porosile oči. Govorili so še: znani švicarski prijatelj našega naroda dr. Reis, ki je ovekovečil avstrijska zlodejstva v posebni knjigi, poslanec Agatonović in dobrovoljec Tavšanović. Po svečanostih je narod dobesedno zasul kapelico in grobove s cvetjem.

* **Visoko češko odlikovanje dr. Lukinića.** Predsednik češkoslovaške republike dr. Masaryk je odlikoval predsednika naše skupščine dr. Lukinića z redom češkoslovaške legije. Red se podeljuje samo češkim legijonarjem, le v izjemnih slučajih tudi inozemcem privatnikom, a mora v tem slučaju odstopiti red kak češkoslovaški legijonar. Dosedaj imata v naši državi to odlikovanje ministra dr. Ninčić in Svetozar Pribičević.

* **Afera princa Gjorgja.** Beograjska «Pravda» javlja: Patrijarhova intervencija v vprašanju princa Gjorgja povoljno napreduje. Kakor doznavamo, bi se mogla posrečiti že vsled tega, ker to ni politično vprašanje. Predpostavlja se, da je doslej bilo mnogo intrig, katere je treba odpraviti. Med drugimi se je pojavilo vprašanje neke brzojavke, ki je bila odposlana v Marijanske Lazni, a tamkaj ni bila vročena adresatu. Zato se deluje sedaj zopet za idejo poravnave.

* **Demokratski klub poštnih nameščencev** vabi vse člane in vse druge tovariše, ki se še niso politično opredelili, na sestanek, ki ga bo imel dne 8. novembra ob 8. zvečer pri Mraku na Rimski cesti. Govoril bo dr. Dinko Puc. Posebnih vabil klub ne razpošlje.

* **Usodni dan 12. novembra** se bliža. Ali ste že naročili žalne kolke pri Družbi sv. Cirila in Metoda? Prosimo naročil.

* **Invalidi za novinarje.** Centralni odbor Udruženja jugoslovanskih invalidov je podaril Udruženju novinarjev znesek 1000 dinarjev — v znak hvaležnosti za požrtvovalno delo jugoslovanskega tiska za težnje invalidov.

* **Čajanka v «Mladiki».** V nedeljo popoldne je priredilo «Društvo slovenskih učiteljic» svojim češkim tovarišicam - pevkam čajanko, katere so se udeležili poleg čeških in naših učiteljic tudi pokrajinski namestnik Ivan Hribar s soprogo, generalni konzul dr. O. Beneš, zastopnik višjega šolskega sveta E. Gangl, predsednik češke obce nadgeometer Ružička s predsednico go. Pečankovo in domači gostje. Gojenke gospodinjske šole so pod vodstvom gdč. Zemljanove pripravile čaj z zakuski in stregle gostom. Češke učiteljice, ki so si dopoldne ogledale Ljubljano in se jim je nudil z Gradu krasen razgled po naših gorah, so bile prav zadovoljne v tej prijateljski družbi, kjer se je razvil živahen razgovor. Pozdravila jih je najprej gdč. Vita Zupančičeva v imenu slovenskih učiteljic, za pozdrav se je zahvalila predsednica češkega pevskega zbora. Nato je pozdravil drage goste pokrajinski namestnik Ivan Hribar v imenu vlade, in generalni konzul dr. Beneš v imenu tukajšnjih Čehov. Gdč. Grošljeva je pozdravila češke tovarišice z lepo pozdravno pesmico, gdč. Bizjakova pa je govorila v imenu ženstva zasedenega ozemlja. Bil je prav lep prijateljski sestanek, in češke pevke so se ponovno zahvalile za ta sestrski sprejem.

* **Knjige za obmejne šole** so pričeli pošiljati posamezni rodoljubi na prošnjo Družbe sv. Cirila in Metoda. Bodi tem potom izrečena vsem darovalcem iskrena zahvala. Družbeno vodstvo želi in prosi vso slovensko javnost in vsakega posameznika, ki ima ljubezen do naše obmejne dece, da bi zbirali in poslali kolikor mogoče knjig, da bomo nudili našim obmejnim šolam čim več slovenskega čtiva. Potrebno je pripomniti, da imamo v obmejnih krajih lepo število šol, kjer je bil naš jezik pod avstrijskim jarmom tako zatiran, da se ne nahaja v šolskih knjižnicah teh šol niti ena slovenska knjiga. Prosimo, uvažujte našo prošnjo!

* **Dom «Rdečega križa» v Beogradu.** Iz Beograda poročajo, da je glavni odbor jugoslovanskega «Rdečega križa» votiral znesek sedem milijonov dinarjev za gradnjo lastnega doma v Beogradu.

* **Dogovor za vpostavitev telegrafske in telefonske zveze s Češkoslovaško.** Ob priliki udeležbe naših narodnih poslancev na proslavitvi osvoboditve Češkoslovaške je naš minister za pošto in telegraf razpravljal s češkoslovaškim poštnim ministrom dr. Tučnim glede vpostavitve telegrafskih in telefonskih vez med našo kraljevino in Češkoslovaško. Med obema ministroma je prišlo do popolnega sporazuma, da se postavi neposredna telegrafska zveza med Prago in Beogradom preko Bratislave in dalje od Beograda do Sofije. Ravnotako se namerava vpostaviti telefonska zveza med Prago in Beogradom preko Bratislave ter med Bratislavo in Zagrebom. O tem projektu bodo natančno razpravljali delegati našega in češkoslovaškega poštnega ministrstva v Beogradu.

* **Kavalirji.** Včerajšnji «Slovenski Narod» napada gg. Bončarja, Albina in Rajka Turka, ker so se udeležili shoda v Kazini. Vsi trije gospodje so dobili vabila na shod in na vabilih je bilo povrh še zabičano, da je udeležba obvezna! Sedaj «Slovenski Narod» blati na prav kavalirski način gospode, ki so se odzvali povabilu njegovih gospodov. Reči moramo, da se tudi to povsem strinja z metodami zajedničarjev.

* **Himen.** V Mariboru se je poročil znani narodni delavec g. Alojzij Križnić, ravnatelj lesne družbe «Drava», z gdč. Anico Ogorevčevo iz Konjic. Bilo srečno! —

* **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Po uradnih podatkih se je v dobi od 29. oktobra do 4. novembra v mestni občini ljubljanski rodilo 23 otrok, umrlo pa je 10 moških in 12 žensk, skupaj torej 22 oseb, in sicer: 5 za jetiko, 4 za srčno hibo, 2 za zastrupljenjem rane, 1 za grižo, 1 za rakom in 9 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov. Za davico sta oboleli 2 osebi, ki sta ostali v domači oskrbi.

* **Na zadnji poti pravnika Ante Cvitkovića** so mlademu pokojniku izkazali poslednjo čast številni njegovi tovariši in tudi množica drugega ljudstva. Prisotni so bili profesorji pravne fakultete združenje njegovih ožjih dalmatinskih tovarišev ter odposlanstvo vseh ljubljanskih akademskih društev. Akademsko pevsko društvo je zapelo dve nagrobnici, v imenu akademikov pa sta se na grobu svojega tovariša poslovila tehnik Jurković in jurist Lesjak.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrla gostilničarka na Tržaški cesti, ga. Katarina Bizjak, na Jesenicah g. Anton Luckmann, uradnik Kranjske industrijske družbe.

* **Mariborsko bolnico** je včeraj nadzirala uradna komisija ministrstva za narodno zdravstvo in našla poslovanje v najlepšem redu. Bolnico vodi začasno primarij dr. Dernovšek.

* **Nove davčno-pravne odredbe v fin. zakonu za l. 1922/23.** Pri informativnem članku, ki smo ga v nedeljo pod gornjim naslovom priobčili v našem listu je pomotoma izostalo, da ga je nam dala na razpolago Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani. Opozarjamo čitatelje še enkrat na te važne informacije.

* **Učiteljske želje in uradniški zakon.** Udruženje jugoslovanskih učiteljev je poslalo zakonodajnemu odboru spomenico, v kateri izraža prošnjo, da naj se v plenumu zakonodajnega odbora pri reševanju uradniškega zakona, vpoštevajo sledeče želje učiteljstva: 1.) zakon o uradništvu naj vsebuje določbo, da se učitelji nastavljajo s kraljevskim ukazom; 2.) da začetne učiteljske plače ne morejo biti manjše, nego so danes; 3.) da se v pogledu klasifikacije učiteljstva obdrže odredbe iz projekta novega zakona o narodnih šolah; 4.) da pristoja učiteljstvu pravica, pritožiti se državnemu svetu proti kazni, ki jo izreče minister prosvete; 5.) da se učiteljstvu zasigurajo politične pravice; 6.) da imajo omožene učiteljice popolne osebne doklade; 7.) da se ob razpisu stalnih učiteljskih mest vpoštevajo tudi rodbinske potrebe; 8.) da se učiteljstvu v južni Srbiji zasigura posebne doklade v višini 50 do 100 odst. od doklad, predvidenih v novem zakonu; 9.) da se draginjske doklade povečajo sorazmerno z naraščanjem cen življenskih potrebščin in 10.) da se ob priliki razmestitve učiteljstva v grupe, vsi učitelji s predpisanimi kvalifikacijami razdele v 1., 2. in 3. grupo druge kategorije in da naj znaša položajna plača prve grupe druge kategorije 3300 Din letno.

* **Lažiinvalidu!** Prejeli smo: Znan in precej lahak vojni invalid, ki kmalu ne bi spadal med ta ubogi stan, kritizira po «Napreju» z dne 3. nov. svojo organizacijo. Pravi, da se zadnji čas zahtevajo od vojnih žrtev neizvedljive stvari. Ne vemo, kaj ima on neizvedljivega za storiti in kdo mu je to zaukazal. Vojnim žrtvam je po našem mnenju res neizvedljivo, preživljati se s tem, kar dobijo od države. Po njegovem mnenju skrbi invalidska organizacija samo za pripadnike buržuazije in ne za reveže. Njo pa ne brigajo nobeni pripadniki političnih strank, ona pozna samo vojne žrtve, v katerih vidi vse skupaj samo reveže. Bori se za pravice vseh vojnih žrtev, posebno zadnji čas prav z veliko enerižjo, toda dotičnega kritikača ni med sobojevniki. Organizacija ne protestira proti vršitvi nadpregleda, ampak ravno prosi zanj, da bi mogla iztrebiti takozvane povojne, začasne lažiinvalide, med katere najbrž tudi dotični spada. Tudi za državne uradnike invalide se zavzema organizacija, dobili pa niso nobenih ugodnosti ravno nasprotno, v zadnjem času so jim še pokojnine vzeli. Ali morejo biti taki ljudje pripadniki buržoazije, ki so pred kratkim v Beogradu dvigali roke pred narodno skupščino ter prosili kruha in zakona za vse uboge vojne žrtve. Ako dotičnega pisca tako bode v nos vsota 81.000 Din mu tudi povemo, da jo ima organizacija in jo bo razdelila po izvršeni statistiki najpotrebnejšim, brez ozira na to, kakega mišljenja so, kritikačem pa bo samo usta zamašila, ako pa hočejo še naprej pometati kakor obljubljajo, naj kar pometajo, da bodo postali sami smeti. — Več organiziranih invalidov.

* **Borba za Ljubljano» v «Narodovi»** rubriki postaja čim dalje bolj raztegnjena. To je seveda potrebno, da bojna linija zavzame vse bojno polje. Za strnjeno linijo je premalo vojščakov. Borbo vodi v odseku težkih baterij g. Jelačin ml., o katerem pa se čuje, da bo po generalnem naskoku vrhovno poveljstvo odložil, ker hoče vse svoje moči posvetiti konferencam za pobijanje draginje. Prva njegova razprava se bo pečala z vprašanjem kako se prodaja amerikanska mast za 12 do 16 K dražje kot bi se smela.

* **Pomanjkanje električne razsvetljave** Prejeli smo: Pomanjkanje električne razsvetljave močno občutimo zlasti prebivalci kolonije na Poti v Rožno dolino in Zadružne ulice. Na celi Poti v Rožno dolino sta v nje začetku pri par vilah dve žarnici, ki motno razsvetljujeta razorano cesto in istotako hodnika. Kjer se nehajo vile se neha cestna razsvetljava in se neha tudi električna napeljava. Sedaj so spravili pod streho eno novo vilo in glej: čudom smo opazili, da je občina takoj pustila postaviti par drogov, napeljala elektriko in pritrdila celo eno žarnico za cestno razsvetljavo. Mislili smo si, vendar se je nas občina enkrat spomnila in bo napeljala elektriko po celi Poti in tudi po Zadružni ulici, pa smo se zopet temeljito varali, ker svet se je zopet nehal pri zadnji vili. Če Bog da, bodo v desetih letih vile priromale tudi do naše uradniške kolonije in takrat bomo menda tudi mi deležni električnega blagoslova, če ne bomo poprej oslepeli ob brlečih petrolejskih leščerbah.

* **Falska elektrika v Savinjski dolini.** Napeljava falske elektrike proti Celju prav lepo napreduje. Svet, po katerem bo tekel daljnovod, je izmerjen ter v gozdovih napravljen že deset metrov širok presek. Daljnovod prihaja v smeri iz Vojnika na Čret, za hribom sv. Jožefa v dolino Savinje. Podjetje ima v Celju svoj lasten tovorni avtomobil ter večje število delavcev. V Celju zgradi podjetje večji transformator. Ta velevažna naprava bo do prihodnjega poletja gotova in potem bo mestna elektrarna lahko začela oddajati tok v poljubnih količinah.

* **Sneg v Jugoslaviji.** Noč od prošle sobote na nedeljo je mnogim gorskim krajem v Jugoslaviji prinesla prvi sneg. Julijske in Kamniške planine so skoraj do podnožja pokrite z novim snegom, istotako tudi dolenjsko hribovje in štajersko Pohorje. Tudi na Zagrebški gori je zapadel sneg. Po vesteh iz Sarajeva je v nedeljo tamkaj cel dan snežilo.

* **Visoka starost.** V Ljubljani na Poljanski cesti št. 12 je umrla bivša služkinja Marija Markušič v visoki starosti 98 let. Bila je do zadnjega svežega duha. Služila je v eni in isti družini celih 53 let.

* **Požar v Novem mestu.** Prošlo nedeljo okoli petih zjutraj je v Novem mestu izbruhnil požar v skladišču trgovca Stanka Kastelica. Skladišče je do tal pogorelo. Samo «suhe robe» je bilo v njem baje za pol milijona kron in je torej škoda, ki jo je povzročil požar, zelo velika. Gasilna društva so se morala omejiti le na omejitev požara, ker se jim je tudi posrečilo.

* **Stekel pes na mariborskem kolodvoru.** Na mariborskem glavnem kolodvoru se je v soboto med potniki pojavil stekel pes. Ker je imel vse znake stekline, ga je policijski stražnik s sabljo pobil. Tudi sicer se je v mariborski okolici pojavilo v zadnjem času več sumljivih psov.

* **Grozna nesreča.** Na Videžu pri Slovenski Bistrici je dne 3. novembra izbruhnil požar pri kmetu Andreju Jugu. Na doslej neznan način je začelo mahoma goreti v hlevu. V par minutah je bilo celo poslopje v plamenu, tako da se ni dalo rešiti ničesar. Razen sena in gospodarskega orodja je zgorelo tudi 10 glav goveje živine. Tudi gospodarjev brat je v groznem požaru smrtno ponesrečil. Škoda znaša nad poldrugi milijon kron.

* **Drobiž iz Prekmurja.** Franc Kos, posestnik iz Noršimcov se je zbodel v desno nogo in vsled nastalega zastrupljenja umrl v bolnici v Murski Soboti. — 12-letnemu Karlu Somiju iz Radmožancev je slamoreznica odrezala dva prsta. Enaka nesreča se je pripetila mlinarskemu vajencu Alojziju Jančiču v Pertoči na cirkularni žagi. — Matiji Trplanu se je sprožil v roki samokres in je krogla prodrla Korpiču levo koleno. — Anton Bernjak, lovec pri upravi graščine grofa Zichyja v Beltincih, ki ga je solovec Alojzij Premru po nesreči obstrelil, je na zadobljenih poškodbah umrl v bolnici v Murski Soboti.

* **Drobne vesti.** Na Količevem pri Domžalah se je obesil posestnikov sin Jakob Hočevar baje zaradi družinskih prepirov. — V Št. Rupertu je bil na praznik Vseh svetnikov umorjen Ivan Zeme iz Drobnega dola. — Iz stanovanja Marije Kogoj v Florijanski ulici v Ljubljani je bilo ukradeno razne obleke in drugih stvari v vrednosti 42.000 K.

Gospodarstvo

POLJSKA MARKA.

Tudi poljska marka je med najbolj bolnimi valutami na svetu. Za sovjetskim rubljem in avstrijsko krono pride po svoji mali vrednosti takoj poljska marka. Poljska marka se je pred meseci še prilično držala in le prav polagoma padala, pred kakimi tremi tedni pa je začela rapidno nazadovati. Tako je padla deviza Varšava n. pr. v Curihu od okoli 0.18 meseca januarja t. l. na 0.035 koncem oktobra t. l.

Posebnih vidnih vzrokov za rapidno nazadovanje ni bilo. Zato je očividno, da je dogodke zadnjih dni izzvala špekulacija, kakor se je podobno v večji ali manjši meri dogajalo po vseh valutno slabih državah. Špekulacija je tem lažje vršila svoje nečedne posle, ker so se kompetentni krogi zadržali napram njej popolnoma ravnodušno. Seveda je položaj poljskega finančnega gospodarstva zelo težaven. Država se vse preveč zateka k stroju za tiskanje bankovcev, kar povzroča vedno večjo inflacijo, ki pač gotovo upropašča vrednost poljske marke. Kljub temu pa tako nenadni in silni skoki tujih zlasti zlatih valut zadnje dni na varšavski borzi niso bili opravičeni.

Poljsko finančno ministrstvo se je končno odločilo za intervencijo, katero podpirajo tudi nekatere velebanke. Nadalje se je spremenila devizna naredba iz leta 1921. toliko, da je s 30. oktobrom izvoz poljskih mark v gotovini, v čekih, nakazilih ali trgovskih obveznostih do 100 tisoč poljskih mark dovoljen enkratno po eni osebi brez posebnega dovoljenja z zadržkom, da ne presega celokupna vsota, ki jo iznese ena oseba tekom enega meseca, 300.000 poljskih mark. Izvozna dovoljenja do 300.000 poljskih mark podeljujejo poljska deželna posojilna blagajna in njene podružnice, dovoljenja za izvoz višjih zneskov pa daje finančno ministrstvo. — Vladne mere so kmalu pokazale uspeh. Tako se je Varšava n. pr. v Curihu popravila in notira sedaj zopet okoli 0.04.

Mere, ki jih je podvzelo finančno ministrstvo, se izvršujejo z vso strogostjo in obetajo trajen uspeh. Poljski emisijski zavod more v zadnjem času zabeležiti večji dotok dolarjev, tako da bo v stanu, kriti gospodarski osnovano potrebo deviz. Organi, ki so pozvani za kontrolo devizne trgovine, so prejeli od finančnih oblasti nalog, naj strogo nadzirajo devizne transakcije gotovih bančnih tvrdk in delniških bank. V merodajnih krogih si obetajo od teh mer znatno zboljšanje poljske valute.

NARODNA BANKA SHS.

Stanje 30. oktobra 1922.

Aktive (v milijonih dinarjev; v oklepajih razlike napram stanju 22. oktobra): kovinska podloga 421.2, posojila 1579.1, državni dolg 4602.3 (+ 35.0), vrednost državnih domen 2138.3. Skupaj 8741.1.

Pasive: glavnica 17.3, rezervni fond 2.1, *bankovci v obtoku* 5118.0 (— 35.1), razne obveznosti 1402.4 (+ 77.9), terjatve države za založene domene 2138.3, saldo raznih računov 62.7 (+ 8.5). Skupaj 8741.1.

DOBAVE IN ODDAJE.

Oddaja sekanja in izdelovanja drv. Dne 17. t. m. ob 10. uri dopoldne se bo sklenila v pisarni intendanture IV. armijske oblasti v Zagrebu direktna pogodba za sekanje in izdelovanje drv v državnem gozdu na Kiku (jugozapadno od Ljeskovca na Plitviških jezerih). Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici na vpogled.

Dobava mesa: Dne 15. t. m. ob 10. uri dopoldne se bo sklenila v pisarni intendanture Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani pismena direktna pogodba glede dobave mesa za garnizijo ljubljansko za čas od 1. decembra 1922 do 30. junija 1923. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, pogoji pa pri divizijski intendanturi v Ljubljani na vpogled.

Dobava moke. Na dan 13. t. m. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisana ofertalna licitacija glede dobave 120.000 kg krušne pšenične moke za garnizije Ljubljana, Maribor in Celje se ne vrši, temveč se preloži na poznejši čas.

= **Odobrenja za uvoz življenskih potrebščin.** Ministrstvo za socialno politiko objavlja: Mnogi trgovci in devizni odbori pošiljajo prošnje za odobrenje uvoza potrebščin najprej na finančno ministrstvo. Zaradi pospeševanja teh poslov se opozarjajo vsi interesenti, da se vse take prošnje pošljejo najprej na ministrstvo za socialno politiko (oddelek za javno pomoč), ker po uredbi o devizah najprej to ministrstvo izreče svoje mišljenje o možnosti uvoza, a potem se te prošnje izročijo finančnemu ministrstvu, ki odobri nakup deviz. — Uvozniki se opozarjajo, da ne sklenejo prej kupčije, predno niso dobili dovoljenja.

= **Opozorilo potnikom, ki iznašajo v Češkoslovaško cigarete in tobak.** Generalni konzulat Češkoslovaške v Beogradu je obvestil našo vlado, da naši dijaki, ki odhajajo na študije v Češkoslovaško nosijo navadno s seboj večje množine našega tobaka in cigaret, ki se jim pa redno od obmejnih češkoslovaških oblasti odvzame, ker nimajo denarja, ali pa nočejo plačati znatne uvozne pristojbine za tobak in cigarete. Zato opozarja naše finančno ministrstvo vse potnike, ki odhajajo v Češkoslovaško, na to, da se sme nesti v Češkoslovaško prosto od carine samo 50 cigaret ali pa 50 gramov tobaka; za večje množine pa je treba brez izjeme plačati posebne pristojbine, ki pa so tako velike, da je boljše nabaviti si cigarete in tobak v Češkoslovaški.

= **Carinski posredniki** morejo poslovati po naredbi finančnega ministrstva samo v enem kraju. Posredniki, ki so doslej vodili carinskoposredniške posle istodobno v raznih krajih kraljevine, imajo najdalje do konca 1922 vložiti na Generalno direkcijo carin izjavo, pri kateri carinarnici želijo vršiti posredniške posle.

= **Gradnja proge Skoplje-Bitolj** prične po odloku prometnega ministrstva spomladi.

Borza

Zagreb, *devize:* Dunaj 0.0819 — 0.0869, Berlin 0.65 — 0.95, Budimpešta 2.34 — 2.64, Bukarešt 39.75 — 41.25, Milan 258 — 262, London 273.50 — 278.50, Newyork 61 — 62, Pariz 407.50 — 412.50 Praga 198.50 — 201.50, Sofija 42.50 — 44.50, Švica 1130 — 1140, *valute:* dolar 60 — 61, levi 40, češke krone 196 — 199, franki 397.50 — 402.50, marke 0.85, leji 41, švic. franki 1110 — 1120, lire 254 — 258.

Banka za Primorje 130.
Trg. obrtna banka 59 — 60.
Hrvatska eskomptna banka 162 — 164.
Jugoslovenska banka 101 — 103.
Jadranska banka 375 — 390.
Ljubljanska kreditna banka 198 — 200.
Slavenska banka 101 — 102.
Praštediona 1060 — 1067.50.
Rečka pučka banka 60.
Sloven. eskomptna banka 159.
Srpska banka 148 — 150.
Eksploatacija drva 125.
Dubrovniška parob. družba 1050.
Narodna šumska industrija 90 — 92.50
Našička industrija drva 112.50.
Gutman 265.
Slavonija 100.
Union 580.
Trboveljska premog. družba 255 — 275.

Beograd, *devize:* Berlin 0.87, Budimpešta 2.50, Bukarešt 39, Milan 257.50, London 275.50, Newyork 61.50, Pariz 428 Praga 199, Solun 144, Curih 1140, Dunaj 0.089.

Praga, *devize:* Berlin 0.285 — 0.485, Curih 569.75 — 573.75, Milan 126.75 — 128.25, Pariz 203.25 — 204.75, London 137.50 — 137.90, Newyork 31 — 31.40, Beograd 50.75 — 51.25, Sofija 21.55 — 21.95, Dunaj 0.0375 — 0.0475, Varšava 0.014 — 0.024, Budimpešta 1.21 — 1.31, nemške marke 0.295 — 0.495, lire 125.25 — 126.75, fr. franki 201.25 — 202.75, dolarji 30.90 — 31.90. avstr. žig. krone 0.0365 — 0.0465.

Curih: Berlin 0.06875, Newyork 545.25, London 24.27, Pariz 35.90, Milan 22.45, Praga 17.75, Budimpešta 0.22, Zagreb 2.20, Bukarešta 3.43, Sofija 3.45, Varšava 0.04, Dunaj 0.0073, avstr. žig. krone 0.0075.

Berlin: Italija 34.413 — 34.587, London 37.401.25 — 37.522.75, Newyork 8428.87 — 8471.19, Pariz 52.860 — 56.140, Švica 55.110 — 55.889, Dunaj 1187 — 1193, Praga 27.431 — 27.569, Budimpešta 3.59 — 3.63, Sofija 58.85 — 59.15.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič.
Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Carinski tarifer

popolnoma vešč v tarifiranju blaga, ki more tudi samostojno delati, se sprejme takoj. Ponudbe na **Brodnjak i Benedikt, Čakoveo.**
2885

3840

Naznanilo.

Vse cenj. odjemalce obveščamo, da je g. **Janko Homan** izstopil z današnjim dnem kot družabnik iz naše tvrdke.

Z ozirom na to ni več gosp. Homan upravičen podpisavati v imenu tvrdke, prejemati naročil, niti prejemati plačila.

Stanko Žargi & Co.
Ljubljana, Martinova cesta št. 15

Glava

(Konec.)

Hipoma zakriči eden izmed moških in skoči na noge. Oči mu štrle izpod čela, usta so mu penasta . . . skrivi roke vznak, zavrti svoje zgornje telo kakor v bolestnem krču na desno, na levo in iz njegovega grla done divji, živinski kriki.

Mlada ženska zabija žeblje in poje.

Tu plane drugi pokonci, tuleč in z rokami krileč. Zgrabi poleno iz grmade ter se suva ž njim v prsi — še in še, da začne tleti njegova obleka in se razširi gost, dušeč dim.

Ostali sede kakor otrpli in bledi ter se ne menijo zanj.

Zdaj poskoči tretji — in enaka vrtoglavost zgrabi hipoma tudi vse druge. Zaglušen hrup, vreščanje, rjovenje, kričanje, tuljenje, zmeda gibov, udov. Kdor pade, obleži . . . po njem cepetajo ostali dalje . . .

V tej orgiji blaznosti sedi mlada ženska, zabija žeblje in poje.

Zdaj je gotova in zdaj je čez in čez z zlatimi, malimi, emajliranimi žeblji pokrito glavo nasadila na bajonet ter jo drži visoko nad tulečo, skakajočo množico. Tu razpotegne nekdo kres, polena vlačijo iz žerjavice, jih treskajo ob tla, da se pogase po vseh kotih dvorišča. Tema . . . le posamezni pohotni vzkriki in divje rohnenje, kakor iz strašne rokoborbe . . . Vem: vsi ti pobesneli moški, te divje bestije so zdaj planile na žensko z zobmi in nohtovi . . .

Pred mojimi očmi se stemni.

Ali mi je ostala zavest le tako dolgo, da sem videla vse te strahote? . . .

Dani se . . . temno in neodločno . . . kakor se večeri pozimi. Na mojo glavo dežuje. Mrzel veter mrši moje lase. Moje meso postaja mehko in slabo. Ali je to začetek razpadanja?

Potem se je zgodila z mano sprememba. Moja glava je prišla na drug prostor, v temno jamo; a ondi je toplo in tiho. V meni postaja zopet svetleje in razločneje. Še več drugih glav je v temni jami. Glave in telesa. In opažam, da so se glave in telesa našla, kakor so se pač mogla. In v teh stikih so našle glave zopet svojo govorico, tiho neslišno, le mišljeno govorico, s katero se pogovarjajo.

Hrepenim po telesu, hrepenim po tem, da bi se končno iznebila neznosnega mraza na odrezanem vratu, kjer me zebe, kakor bi me vroče peklo. Toda zaman se oziram. Vse glave in telesa so se našla. Zame ni nobenega trupla več. Vendar naposled, po dolgem, mučnem iskanju najdem telo . . . prav na dnu, skromno v kotu . . . telo, ki še nima glave . . . žensko telo . . .

V meni se nekaj upira zvezi s tem telesom, toda moja želja, moje hrepenenje zmaga in tako se bližam — premikana po lastni volji — telesu brez glave ter vidim, kako tudi ono stremi za mojo glavo — in zdaj se dotikata obe odrezini . . . Lahek udarec, čut rahle toplote. Potem predvsem zavest: zopet imam telo!

Ali čudno . . . po prvem občutku ugodja občutim ogromni razloček v polovicah svojega bistva . . . tako mi je, kakor bi se srečali različni soki in bi se mešali. Soki, ki nimajo ničesar skupnega.

Žensko telo, na katerem sedi moja glava, je vitko in belo ter ima marmornato polt a r i s t o k r a t k e, ki se koplje v vinu in mleku ter uporablja draga mazila in olja. Toda po desni strani prsi, preko bokov in deloma po trebuhu ima čudne risbe — kakor bi bilo tetovirano. V finih, silno finih modrih točkah, srcih, sidrih, arabeskah ter vedno ponavljajoči in oklepajoči se črki J in B.

Kdo je bila ta ženska?

Vem, da to zvem — kmalu! Kajti iz nedoločne teme telesnosti pod mojo glavo se razvija obrisna linija. Nejasno in medlo se že pojavlja v meni zavest mojega telesa. Vedno razločneje in določneje mi postaja predočba. Hkratu to bolestno prelivanje sokov mojih bistvenih polovic. In naenkrat mi je, kakor da imam dvoje glav in ta druga glava . . . ženska glava — krvava, izpačena, raztrgana — vidim jo pred sabo — je čez in čez z majhnimi emajliranimi žeblji posuta. To je glava, ki spada k temu telesu, a hkratu moja glava, kajti na svoji lobanji in v svojih možganih čutim razločno sto in sto konic žebljev, da bi zatulila od bolečin. Vse okoli mene se pogreza v rdečem pajčolanu, ki vihra, kakor bi ga sunki vetra vlekli na vse strani.

Zdaj čutim, da sem ženska, le moj razum je čisto moški. In zdaj stopa iz rdečega pajčolana podoba . . . vidim samo sebe v razkošno opremljeni sobi . . . zakopana v mehke preproge ležim gola. Pred mano, nad mano sklonjen moški trdih, surovih potez moža iz najnižjih ljudskih slojev, s pestmi, žuljavimi od dela, z zarjavelo poltjo pomorščaka. On kleči pred mano in zbada z ostro iglo čudovite risbe v moje mehko meso. Boli me, a hkratu izziva čudno pohotno razkošje . . . Vem, ta mož je moj ljubimec.

Tu me zvije kratka, kakor igla ostra bolest v drgetajoči slasti. Svoje bele roke ovijem možu okoli vratu ter ga potegnem k sebi . . . poljubljam ga, položim si njegove trde, žuljave roke na prsi in ramena ter ga poljubljam znova in znova v blaznem divjanju, oklepam se ga ter ga pritiskam nase, da stoka brez diha.

Zdaj pa sem ga zgrabila z zobmi za rjavo grlo, za to grlo, ki ga tako ljubim, ki mi je pripravilo že toliko naslad — moj jezik je božal to grlo z vlažnim ljubkanjem — . . . a zdaj . . a zdaj moram zapičiti svoje zobe v to rjavo, trdo meso — ne morem drugače — moram grizti . . . in grizem . . . grizem . . . Njegovo stokanje se izpreminja v hropenje — čutim, kako se mož zvija v mojih rokah ter krčevito drgeče . . . Toda ne popuščam . . Telo postaja težko . . . težko . . . gorak curek teče po mojem telesu navzdol. Glava mu omahne . . . izpustim ga iz svojega objema — s temnim udarcem pade vznak na mehko preprogo . . . iz njegovega pregriznjenega vratu teče gosta kri . . . kri, kri povsod, po mehkih belih kožuhih severnega medveda, po meni . . . povsod

Začnem kričati . . . hripavo in raskavo prodirajo glasovi iz mojega grla Hišna plane v sobo — ni bila daleč, morda pred vrati v sosedni sobi . . . ali je prisluškovala? Za hip okameni, kakor brez zavesti . . . potem se vrže brez besed preko telesa mrtvega moža . . . brez besed in brez solz . . . zakoplje svoj obraz v njegove s krvjo oblite prsi . . . le pesti vidim, krčevito stiska . . .

Zdaj vem vse . . .

In potem vidim še eno sliko. Zopet vidim sebe, sebe, ki sedim na lesenem vozičku, ki vozi k giljotini. Potem stojim zgoraj na odru ter dvigam poslednjič svoje oči k solncu. A ko se počasi okrenem, zagledam mlado žensko, ki se je prerinila prav v ospredje, v prvo vrsto . . . ona, . . . ljubica moža, ki je bil orodje moje pohote . . . Bledа je, v obrazu ji drgeče, v rdečem krilu, le v košulji in z vihrajočimi lasmi . . . Oči ji žare divje, kakor zveri, mokro kakor v zatajevani bolesti in poželjivo, kakor pred veliko radostjo. Tu dvigne skrčene pesti pred obraz in njena usta se gibljejo . . . govoriti hoče, me zasramovati, psovati, toda le kričati more, pretrgano in nerazumljivo — kajti jaz polagam svojo glavo pod sekiro.

Zdaj vem vse.

Vem, čigava je bila glava, nad katero se je mlada ženska ponoči ob taboriškem ognju preko groba maščevala, — vem tudi, kdo je bila ta ženska, ki so jo na temnem dvorišču v isti noči razbrzdane bestije raztrgale, razmesarile, zmečkale . . . V moji glavi me skeli sto in sto žebljev . . . zvezana sem s tem telesom strašnih spominov in groznih bolečin . . . s tem grešnim, lepim telesom, ki je prepotovalo vse peklenske duri.

Ta strašna dvojnost mojega bitja me raztrgava . . . o, ne dolgo več! . . . Že čutim mehkobno popuščanje svojih udov, mehčanje in odločanje mesenih delov . . . redčenje in zvodenjenje vseh notranjih organov . . . razkrajanje se začenja.

Kmalu me objame, moj dvojni jaz, noč . . . noč trohnobe . . . telesi se razločita — duh se osvobodi . . .

— — — — — — — — —

In roka je prenehala pisati in je izginila.

(K. H. Strobl: **Lemuria.**)

Mali oglasi

stanoje do 20 besedi Din. 3·—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, dopisovanja, nepremičnine do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plače se naprej. (Lahko tudi v znamkah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanju priložena znamka za odgovor.

Službe

Potnik,

dobro vpeljan, išče službe. Gre tudi kot skladiščnik. Dopisi pod «Potnik 324» na upravo «Jutra». 3832

Strojepisno delo

se sprejme na dom. Naslov pove upravništvo «Jutra». 3833

Dobro izurjena šivilja

išče delo po hišah. Naslov pove uprava «Jutra». 3839

Dve državni uradnici

iščeta dela za popoldan. Sprejmeta tudi delo na dom. Naslov pove uprava «Jutra». 3808

Šofer-avtomehanik

tudi strojnik, išče mesto, gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe pod «Avtomehanik» na upravo «Jutra». 3802

Kontoristinja 3718

s triletno prakso, vešča slovenskega, nemškega, deloma hrvatskega jezika, perfektna strojepiska, v knjigovodstvu deloma izurjena, išče primerne službe. Želi oskrbo v hiši. Gre tudi na Hrvatsko ali v Dalmacijo. Cenjene ponudbe pod «Kontoristinja 999» na upravo «Jutra».

Osebje trg. podjetja,

verzirano v vseh pisarniških poslih, želi vsled slabih razmer premeniti službo. Na razpolago so tudi skladiščniki in sluga. Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Osebje 22». 3800

Prodam

Mehka spalna oprava,

dobro, solidno izdelana, hrastovo pleskana, se ceno proda. Pogleda se pri tvrdki Brata Rožič, Vegova ulica, Ljubljana. 3834

Acetilinski aparat

z 13 luči, malo rabljen, kompletni, se ugodno proda. Pisčilo tudi na obroke. Peter Strel, trgovec v Mokronogu. 3784

Proda se takoj

200 meterskih stotov lepe stisnjene krme po najnižji ceni franko St. Jurij ob juž. železnici. Naslov v upravi «Jutra». 3813

Nepremičnine

Lepo posestvo in hiša

z gostilniško koncesijo na Dolenjskem pri farni cerkvi blizu premogokopa se proda. Posestva je 20 oralov, vse skupaj v lepi legi. Cena ugodna. Naslov pove uprava «Jutra». 3772

Dopisovanje

Ženitna ponudba!

Gospodična, izobražena, dobra gospodinja, s svojim stanovanjem in opravo, želi v svrho ženitve znanja s starejšim gospodom, tudi vdovcem z enim otrokom. Le resne ponudbe pod «Samostojnost 935» na upravništvo «Jutra». 3836

Profesijonist, 3815

inteligenten, iz Maribora, prijetne zunanjosti, ki poseduje nekoliko premoženja, želi korespondence radi ženitve z boljšo gospodično ali vdovo, staro od 24 do 38 let, pod «Josip» na upravo «Jutra», Prešernova ulica 54.

Razno

Družabnik

za trgovino z mešanim blagom in lesom se išče radi razširjenja iste. Lesna trgovina kakor druga je zelo dobro idoča ter na prometnem kraju. Oglasiti se pod «Ugodnost 846», poštnoležeče. Celje. 3771

Moško kolo,

dobro ohranjeno, se **takoj kupi.** Naslov v upr. «Jutra».

Dobra priložnost.

Popolnoma nov pianino znamke „Ferster" se po ugodni ceni proda.

Prodajo se tudi popolnoma nove salonske obleke (smoking), lakasti čevlji, dežni plašč in cilinder.

Naslov pove: **Protokolirani anončni in reklamni zavod „Apolo" R. Golebiowski & Co., Ljubljana, Stari trg št. 19/II.** 3789

Sukno

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri 84/II

A. & E. Skaberne Ljubljana Mestni trg 10

Sposobnega strojnika

potrebuje **Valjevska pivovarna, d. d. v Valjevu.** Biti mora vešč obratovanja z lokomobili sistema Wolf in Lanc kakor tudi z hladilnimi kompresorji. Pogoji najboljši, mesto stalno. Službo je nastopiti s 1. decembrom t. l. Obrniti se je pismeno z dokumenti in navedbo pogojev na naslov: 3804

Valjevska Pivara d. d., Valjevo.

BERSON

Dobi se v vseh boljših trgovinah za kože ter na veliko pri

BERSON-KAVČUK, d. d. Zagreb, Wilsonov trg 7.

LOKAL

za večjo delavnico v mestu ali na periferiji Ljubljane iščem.

Ponudbe na **Joško Hrovat, Jesenice št. 69, Gorenjsko.** 3824

NUDIM

po najnižji ceni in takojšnji dobavi:

rdeč fižol letnika 1922., gorenjski krompir, proseno kašo, ajdovo moko, ješprenj, moko za krmo in druge deželne pridelke 3812

LJUDEVIT SIRC, KRANJ.

Naročajte dnevnik „Jutro"!

Poziv k subskripciji delnic.

Ministrstvo za trgovino in industrijo v Beogradu je pripravljalnemu konzorciju za ustanovitev zavarovalne d. d. v Mariboru z odlokom z dne 10. oktobra 1922, VI št. 4435, dovolilo, da prične s pripravljalnimi deli za ustanovitev zavarovalne d. d. s sedežem v Mariboru. To novo podjetje se bode nazivalo 3787

„ZORA"

jugoslovanska zavarovalnica d. d. v Mariboru.

I. Izvleček iz statuta: § 12. Trajanje te družbe časovno ni omejeno.

§ 2. Namen družbe je prevzemanje direktnih ter indirektnih zavarovanj proti ognju in direktnih ter indirektnih življenskih zavarovanj v območju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

§ 3. Delniška glavnica se določa na 2,500.000 Din in sestoji iz 10.000 komadov na ime se glasečih delnic po 250 Din nominalne vrednosti.

§ 4. Prevzemna cena vsake delnice znaša 300 Din in mora vsak delničar takoj ob subskripciji vplačati a) 50% nominalne vrednosti delnic in b) diferenco med nominalno ter prevzemno ceno, ki znaša 50 Din pri vsaki delnici. Z ažijskim prebitkom se krijejo v prvi vrsti izdatki, združeni z osnovanjem družbe, ostanek pa se dodeli splošnemu rezervnemu fondu.

§ 5. Za ostalih 50% nom. vred. delnic pa podpiše in izroči vsak delničar menice v prid družbe.

§ 15. Prvi upravni svet, ki obstoji iz petih članov in dveh namestnikov, volijo koncesijonarji in znaša poslovna doba prvega upravnega sveta pet let.

§ 18. Po preteku poslovne dobe prvega upravnega sveta izvoli glavna skupščina delničarjev novi upravni svet, sestoječ iz 5 članov in dveh namestnikov, tudi za dobo 5 let.

§ 27. Ko so emitirane delnice že podpisane, skličejo koncesijonarji ustanovno skupščino potom objave v treh v Ljubljani, Zagrebu ter Beogradu izhajajočih uradnih listih.

§ 28. Ustanovna skupščina je sklepčna, ako je najmanj toliko delničarjev navzočih, da predstavljajo njihove delnice vsaj tri desetinke delniške glavnice.

§ 30. Ustanovni skupščini je pridržano: a) sklepanje o ustanovitvi družbe ter o statutu; o statutu seveda le v okviru oblastno odobrene oblike; b) volitev nadzorstvenega sveta; c) konstatacija, da je statutarično predpisani del delniške glavnice v gotovini že plačan. Ustanovna skupščina sklepa o ustanovitvi družbe in o statutu s tako večino glasov, ki predstavljajo najmanj četrtino vseh podpisateljev delnic ter vseh delnic, ki se emitirajo.

V vseh drugih slučajih sklepa ustanovna skupščina z absolutno večino glasov.

§ 4. Dodelitev delnic izvrši prvi upravni svet kar najhitreje; za nedodeljene delnice se vplačani denar vrne najpozneje tekom 14 dni po ustanovni skupščini.

II. Podpisovanje delnic začne 5. novembra 1922. in se konča 11. decembra 1922.

III. Javni subskripciji izročene delnice se bodo podpisovale pri: Kreditnem društvu mestne hranilnice v Mariboru; Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah; Jadranski banki in njenih podružnicah; Trgovski banki (prej Slovenski eskomptni banki) v Ljubljani in njenih podružnicah ter Posojilnici v Mariboru.

V MARIBORU, dne 3. novembra 1922.

Pripravljalni konzorcij snujoče se zavarovalne d. d. „ZORA" v Mariboru, Aleksandrova cesta štev. 12, pisarna dr. Karela Slokarja, odvetnika v Mariboru.

Sokolsko društvo Koroška Bela-Javornik ima v nedeljo dne 12. novembra ob 14. uri svoj občni zbor v društveni telovadnici.

DIVJAČINO

kakor **jelene, srne, zajce, jerebice, fazane, divje koze, kljunače** itd., kupuje v vsaki množini ter jo plačuje po najboljših cenah

E. VAJDA

izvoz divjačine in perutnine

Cakovec, Medjimurje.

Brzojavi: **Vajda Cakovec.**

Interurbanski telefon št. 59. 3735

Darujte za Ciril-Metodovo družbo!

PERJE

vsak čas

po najnižjih cenah

pri

E. VAJDA

izvoz divjačine in perutnine

Cakovec, Medjimurje (Jugoslavija)

Brzojavi: **Vajda Čakovec.**

Telefon štev. 59. 94/I

Pletene jopice

rokavice, nogavice

po najnižjih cenah

pri

A. Šinkovic nasl.

K. SOSS 43/II

Ljubljana, Mestni trg 19.

PRISTNE KRANJSKE KLOBASE

z garant. samo svinjskega mesa izdeluje in razpošilja v vsaki množini stara renomirana tvrdka

M. Urbas, Ljubljana, Slomškova ul. 13

poleg mestne elektrarne.

3767